

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОРІГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТЕН ЦЕНТ

РІК XXXIII

Ч. 143

Джерси Сіті, Н. Дж., понеділок, 22. червня, 1925.

VOL. XXXIII No. 143.

Jersey City, N. J., Monday, June 22, 1925.

ТРИЦЬ СЕНТ

Арендованні федеральних нафтових теренів признане судом за правне.

ШЕН, Вайомінг, 19. червня. — Федеральний суд, що розбирав справу виняму федеральних нафтових теренів приватній групі нафтарів, на котрих чолі стоїть Сінклер, признав сей контракт ареною правним.

Уряд, котрий позиває нафтарів у суд, заявляє, що він вніс проти цього výroку спротиву до висшого суду. Вирок шейського суду стоїть у виразній противності до výroку федерального суду південної Каліфорнії, котрий признав подібну аренду федеральних нафтових теренів нафтарів Догені неправним. Сей суперечність рішень двох судів робить питання правності виняму незвичайно цікавим правничим питанням.

СТАРАЮТЬСЯ, ЩОБИ ВДОВА ПО ЛА ФОЛЕТІ ЗАЙМЛА РОГО МІСЦЕ В СЕНАТІ.

МЕДИСОН, Вісконсин, 19. червня. — Конгресмен Джон Нелсон почав рух за тим, щоби місце помершого недавно сенатора Ла Фолета в сенаті займала його вдова.

Вашингтонські газети в своїх статтях про наслідки смерті Ла Фолета прихильно до переходу, що ся смерть лишає поступити без провалянка.

ЧИСЛО ПОГИБЛИХ ВІД КАТАСТРОФИ ШЕ РОСТЕ. ІСТОН, ПА. 18. червня. — В шпиталі в Філансбургу, в стеїтї Нью Джерзі, помер 48-літній мешканець цього міста Кеммерс Шмидт наслідком пошкодження підчас залізничної катастрофи на залізничній Лаківана в Гекетсвілі. Се 45-та жертва сей катастрофи.

МОВЧАЛИВИЙ МАЙОР.

АЛФА, Нью Джерзі, 18. червня. — Стейтсмен суд розбирав позов майора цього міста Карла Вайта проти одної жінщини, котра заявила, що вона його, негідно, негідно, негідно, бо він мав би прогнати від себе свою жінку й дити.

Підчас розправи дити признали, що майор не говорив зі своєю женою ні слова від 10 літ. Коли він має піти з своєю жінкою, каже дити, а се перешкоджає жити.

Лави присяжних судів признали, що майор був ображений, і дає йому відшкодування в сумі 6 центів.

ПОШКОДОВАНИЙ ВИСНАДН ПОМИЛУВАННЯ СВОЇМ МИСТЕЦТВОМ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС, Нью Йорк, 18. червня. — Сими днями відбулася тут сенсаційна розправа проти Вільяма Мекмайонта, земельного купця з Нью-Йорка, та його дити Рендолафа Стела за те, що вони мучили Вільяма Толена за Геворта, в стеїтї Нью Джерзі, бо він старався о руку дочки Мекмайонта, а тепершій він вже жен Стела.

Як показалося на суді, обжаловані закупи позовника в кайдани та крутія йому руку. Лави присяжних судів признали ці винини законні, але суддя помилував їх з огляду на те, що обвинувель просяв суд о їх помилування. Суд наложив на них грошів в сумі 750 доларів та вивини на один рік.

НОВОМІДНЕ МІСЦЕ ДЛЯ САМОУБИТВА.

НЬО ЙОРК, 18. червня. — До одної барберії в Брукліні зайшов 52-літній Корнеліус Десмонд, та, жучи на свою чергу, пошукав в шафці настіжальця, найшов револьвер і одним вистрілом поклав себе трупом.

ЗАТРОП ОЗЕРО СИНІМ КАМЕНЕМ.

НАПЕК, Нью Джерзі, 18. червня. — В озері Конджерз стали гинути риби. Урядник, наглядаючи на риби, став шукати причини і переконався, що причиною смерті великої кількості риб була не недуга, а просто те, що хтось кинув до озера більшу кількість вітролю (синього каменя). Поліція почала тоді слідство та дослідила, що зробили се діти з одного недалекого табору. Виявляється за винком мабін священник, що стоїть на чолі табору.

ІТАЛІЯ БУДЕ ВЕСТИ НЕЗАДОЛГО ПЕРЕГОВОРІ ЗА СВОЇ ДОГОВІ.

ВАШИНГТОН, 18. червня. — Речинське переговорів між Італією та Злученими Державами в справі сплати італійського воєнного догму встановлено на день 25. червня. Італія має прохити уступити.

ВІДКРИТО ВЕЛИКУ ЗВІЗДУ.

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина, 18. червня. — Південно-американські астрономічні обсерваторії відкрили кілька тисяч нову звезду. Тоді вона була ще така мала, що її можна було побачити тільки при поспішних вистрах даждових. Скоро однакова вона почала рости і яскравіша, а тепер можна її без оглядки голим оком, бо вона звільнює першої величини. За спостережень дити вона почала вже блищати так, що за кілька неділь знова її буде можна оглядати навіть через сильні шквали.

ЗНОВА ЗЕЛІЗНИЦЯ КАТАСТРОФА.

КЕНТОН, Огайо, 18. червня. — Особовий поїзд, що зветься «біг фор», поїзав коло мисточка Грейта на отворену бічну лінію та вискочив зі шні. Підчас катастрофи погинула і особа, а 10 бізнесменів тільки пошкодили.

БУДУТЬ ДОМАГАТИСЯ ПІДВІСНИХ ЗАПЛАТ.

КІПЛЕДІЛ, Огайо, 18. червня. — Представники юній конфедерації робітників вступили в переговори з головами цього року на конференції.

УДАРТЕ В ВІСНОВИ ДІВНИ, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяця не бачили ваш селянин Хліба. Сам не має чим пожити, а не має зерня на висіяння посів. Тепла зима і мінлива зима озими. Лютий ворог догори відго полатили і ланинами та жде на його загинути.

Громадяне, не даймо загинути хлібному народові. Киньмося всі як один до ратуни наш. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і наближені заспаний кут, та відкрий в вісний дзвін і кличе наряд на пораді, на негайну допомогу голодному голодному Рішмоу Селу.

Поратувати село — не наш святяний обов'язок, бо ратуни село, ратуємо українську націю. Від того обов'язку не може і не сме відганутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій кріп, повний азатості до цієї праці наші товариства і парохії по місяцях, а дальше всі селяни громадяне. Побийте сюдикувати віча і наряди і представити народови голодове акції в старі краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обеднання на адресу:

UTERMANNE, 347 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ВИЗНАЧУЄ НОВУ РОЗПРАВУ ЧЕРЕЗ ГРУБІ СЛОВА ПРОКУРАТОРА.

ШІКАГО, 18. червня. — Місцевий стейтсмен суд признав переслухати назад ці справи, в котрих державні прокуратори винували про обжалованих грубих слів.

САМОСУД НАД МУРИНОМ.

СОЛТ ЛЕРК СІТІ, ЮТА, 18. червня. — Громада білих людей, обурених на Муріно Роберта Маршалла за вбивство одного білого чоловіка, обсконала його в одній шопі та, підмавши його, мотли відлати в руки суду, повисила його без суду.

БОРІТЬСЯ МІЛІОНІ ЗІ СПРАВЕДЛИВІСТЬЮ.

В Шікаго зачався процес Вільяма Шенгерда, обвинуваченого, що він при помочи бактерій тифу усунув зі світа мільйонів хлопців МекКлінктона, а 16 літ перед тим отруїв його мати, аби дати в свої руки її мільйон майно. Процес одначе провадиться дуже маво. Другий тиждень зійшов вже на самі виборніи лави присяжних судді і закінчили вибрано шістьох. Між тим свідки, що мали свідати проти Шенгерда, по одному зникають з Шікаго і дуже жовіжко, що як прийде до самого переслухання свідків, то обвинувачення проти Шенгерда упаде з браку свідків проти него. Говориться зовсім ясно, що причиною зникання свідків є мільйони, котрим Шенгерд розпорядився. Здаються навіть сумні, які поодинокі навіть діти, та се не свідки, а діти, та се не боятися змінити річ, бо підкуплені могли бати тільки своїм об'язком зникання проти Шенгерда, або його агентів, а тим часом їх годі знайти.

СМЕРТЬ ЕМІГРАНТА З ТО-ЛОДУ.

Недавно позбавив себе життя в одному з лавірок Кракова український емігрант, старшина армії УНР, драматичний артист Іван Романовський. Неблизько походив з Таврії і має 33 роки.

По звільненні з війська на еміграції Романовський працював як хімік на хемічному заводі будови паровозів в Хржавові і намерів приїхати до Кракова, де довгий час шукав праці і намерів під впливом страшної нужди ринувся на трагічний крок. Над моголою беззаставного емігранта вингося промову підчас похорону одні із представників української студентської громади.

Краків, яка зробила велику вкрайову на всіх громадах, що взяли участь в владі останньої пошани іди небухички. Священник, який говорив небухички, підмавши його, мотли відлати в руки суду, повисила його без суду.

ПРОГІБІШІЯ АПТАЦІЯ В АНГЛІ.

ЛОНДОН, 18. червня. — Комітет тверезости методичної церкви заповідає на конференції сей церкви, що Англія буде мати до 5 літ прогібіційний закон. Не буде се однак державна прогібіція, а локальна опція (кожна громада має мати право завести в себе обмеження продажі алкоголю після свого бажання).

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ ПІД ПОДЛЕЩЕНО.

Дня 13. травня внесено в англійський палати громад інтерпелляцію в справі положення України С. Галичини.

Міністер загр. справ Чемберлен, відповів, що українське населення мало ділено справдані, які одначе не могли бути рішені Союзом Народів. Тепер — сказав Чемберлен — я глибоко переконаний, що Поліща виконає всі взяті на себе договори зобов'язання супроти України.

Інтерпелляція домагалася відати справу Українці рішенню Союзу Народів.

ГРАБІЖ В МОСКОВСЬКІМ ДЕРЖАВНІМ БАНКУ.

З Москви повідомляють: Дня 10. травня о год. 9.30 заїхало під відвід державного банку при вулиці Мясной Бульварній авто з 6 гарно вбраними особами, які зісходились сеїчас з авто, ввали до кімнати банку і стероризували службу та урядовців забрали з каси 20,000 червонців. Один з урядовців втік за везати на поміч поліцію, яка сеїчас надібрала і не дала втечи грабіжникам. В боротьбі з грабіжниками впало двоє поліціянтів і двоє прохідних. Один з отруєних грабіжників поповнив самогубство. Показалося, що це були перебрані по цинвильному відькові.

ІРЛАНДЦІ МІЖ СОВОЮ.

Ірландський генерал О'Дофі був запрошений недавно до участі в переїзді 163 полку піхоти в Нью Йорку. Коли генерал появився на підписання, при сутини між церемонією, роздавали охники: «Здраїки!» Се другий Бенедикт Арнольд (чоловік, що підчас війни Америки за незалежність зрадив армію Злучених Держав). За охниками поспішали на генерала — ядів. Генерал стріпав такій, привіт, як герой, — не ухилявся. Тимчасом поліція відбавляла за сплюкото Ліван уміскався. Тимчасом поліція відбавляла за сплюкото Ліван уміскався.

ГОЛОДІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ.

Станіславські політичні в'язні Бігун, Могил, Моклоїч, Паславський і Чуховський зачали на дніх голодівку по причині затижного сілства, домагаючись віти обжаловання.

БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ПРОТИ ПОЛІЩ.

Англійські часописи довідляють, що найбільша конференція, яку зважалися до себе в Польщі, відбулася за сплюкото Ліван уміскався. Тимчасом поліція відбавляла за сплюкото Ліван уміскався.

Як відбувалася винна ратифікаційних документів до конкордату.

Під таким заголовком лише польська краківська газета «Літературний Кур'єр» поділила в 152. числі з четверга, 4. червня с. р., осьцо:

ВАРШАВА. — Дня 2. червня с. р. о годині 12. в полудні відбувалася у великій залі президії ради міністрів урочистість винини ратифікаційних (затверджуючих) документів конкордату, заключеного між Польською Річчю Посполитою та Апостольською Столицею.

За столом засід. з одної сторони апостольський нунцій Монсініоре Лйоренцо Ловрі в товаристві члена нунціатури, а з другої сторони президент міністрів, пан Владислав Грабоцький, міністер заграничних справ пан Александер Скржинський, міністер віроповідань і освіти пан Станіслав Грабоцький та міністер рільництва Станіслав Янінський.

Крім них брали в урочистості участь: маршалок союму Ратай, міністер промислу й торгівлі Чеслав Кларнер, міністер залізничн. інженер Тааза, міністер судівництва Віхлінський, міністер внутрішніх справ Цириль Ратайський, шеф генерального штабу польської армії Станіслав Геллер, архієпископ-кардинал Якововський та єпископи Гаць і Шельоньє.

По докінанню винини ратифікаційних документів, міністер Скржинський промовив до апостольського нунція, підчеркуючи значині конкордату та велике привязання Польщі до особи папи, так добре знавого Пожизні з свого перебування в Польщі.

Агостольський нунцій відповів дуже сердечно промовою, заявляючи про батьківське почування папи, котрий на віки лишиться приятелем відродженої Польщі.

ДРУГА ГАЗЕТА ПРО СЮ САМУ СПРАВУ.

«Газета Варшавська» в ч. 150 з 2. червня с. р. приносить опис сей самої справи в світлі під назвою «РАТИФІКАЦІЙНИЙ КОНКОРДАТ».

Описаний усталеження урядових учасників, які пише так: «Точно о 12. годині наступило підписання ратифікаційних документів, після чого забрав слово польський міністер заграничних справ пан Скржинський, котрий високою ралістю з приводу підписання цього акту, до котрого польський уряд привязує дуже велику вагу не лише з огляду на те, що він утверджує дальші основи мира, але також з огляду на особу с. р. Отця, котрий показав тільки любови супроти Польщі.

«В хвили, коли документ вручував монсініоре Ловрі, всі присутні встали з місць, після чого монсініоре виконав коротку промову, в котрій підчеркнув, що нинішній день займає во віки першорядне місце в історії. Польща дає їм один доказ своєї вірності супроти церкви. Кардинал висказав свою ралість, що в імені с. р. Отця він може брати участь у так урочистості, і побачив Польщі, щоби вона як найкраще доконала тих великих цілей, до яких вона призначена».

(Нунцій) се — зайнятий представник, амбасадор римського папи в чужій державі. Папський нунцій при польському уряді в Варшаві, приїждю, буде бачити за те, щоби польський уряд виконав постанови конкордату, корисні для римського папи, так як польський посол у Ватикані буде дивитися, аби римсько-католицька церква виконувала постанови конкордату, корисні для Польщі. — Нунціатура — се уряд нунція. Монсініоре — італійське слово, яке означає тільки, що «мій пан»; титул сей надається високому достоянству папського двора.)

ВЕСЬ СВІТ ВІТАЄ ПОВЕРНУВШОГО ВІНУВЦОВОГО ПОДРОЖНИКА.

ОСЛО, Норвегія, 18. червня. — Шля Норвегії нині вкрита прапорами з приводу шастинного повороту з бігувального подорожжя норвежського подорожника Амундсена.

Норвегський парламент, норвегський король, політики, артисти висловили, — словом, уесь норвегський народ вислав Амундсена привітним телеграмом. Газети тільки я про те пишуть, що про незвичайну подорож возомом до пінічного штида землі.

Навіть у других краях наразі з приводу подорожжя Амундсена велике охушення. Німешкий парламент дово опіскував вістку про його шастинний поворот та після його приїзту телеграму. Те саме зроблено в Англії.

Повних вісток з тої подорожжя газети ще не приносять. Мимо цього вони широкіо дебатують каулові добутих привітань.

ЗАВОРУШЕННЯ В КИТАЇ ТРЕБАЮТЬ ДАЛІ ПЕКИНІ, 19. червня. — Великі держави світа зробили Китаю пропозицію переглянути справу Шангаїських заворушень та взагалі положення в краю.

Китайці проголосили в Кантоні генеральний страх і бойкот на товари американські, англійські і японські. Заворушення в других містах не втихають. Шангаїський страх і рішення вертати до роботи.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ДІЄ УРЯДОВИ ВІЛЬНУ РУКУ В МАРОКАНСЬКІ СПРАВИ.

ПАРИЖ, 19. червня. — Французький парламент, вислухавши експозе французького міністра заграничних справ Пейресса, ухвалив лишити урядови повну свободу в справі Марокко та зупинити повстання тузінів.

Два французькі депутати кораблі поїхали до Марокко з метою спостереження за ситуацією.

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТИПЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАД, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛІСТОПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СУВІСНИЦТВ.

